

CODI 28514 INTRODUCCIÓ ALS GÈNERES LITERARIS GRECS

Prof. Francesc J. CUARTERO I IBORRA

Contingut

L'assignatura, concebuda com un curs d'iniciació a l'estudi teòric i pràctic de la literatura grega, contindrà els elements necessaris per a un ulterior aprofundiment en l'estudi de la història literària de la Grècia antiga: gèneres literaris, autors, transmissió de les obres, tot considerat en relació amb el seu marc geogràfic, històric, socioeconòmic i religiós; també el coneixement dels instruments bibliogràfics (llibres, revistes, enciclopèdies, mitjans electrònics, &c.) indispensables. Els seus destinataris són, en primer lloc, els alumnes que tenen el propòsit de seguir els estudis de Filologia Clàssica, però també els estudiants de qualsevol altra especialitat de Lletres que vulguin tenir presents les referències clàssiques de les literatures occidentals.

Objectius

A l'acabament del curs els alumnes hauran d'haver adquirit els coneixements i les capacitats necessaris per a:

- 1) Prendre contacte amb els autors i les obres més importants de la literatura grega a través de texts originals, d'edicions bilingües i de traduccions.
- 2) Accedir als mitjans fonamentals per al coneixement i l'estudi del món grec antic: col·leccions de texts, enciclopèdies especialitzades, històries de la literatura, de la religió, revistes, &c.
- 3) Tenir unes idees bàsiques dels problemes relatius a la interpretació dels testimonis escrits i de les diferents possibilitats d'enfocament, amb especial referència a les tendències actuals d'estudi.

Temari

1. Concepte i contingut de la literatura grega. ¿Què s'entén per literatura grega?.- Els principals gèneres literaris.- Perspectiva cronològica: els grans períodes de la literatura grega.- La transmissió de la literatura grega.- El contingut de la filologia grega.- Instrumenta philologica: col·leccions de texts, de traduccions, enciclopèdies, manuals especialitzats, atlas, revistes, mitjans electrònics, &c.
2. La poesia èpica arcaica. La composició oral i l'adopció de l'escriptura. Poesia aèdica i rapsòdica.- Els grans cicles èpics.- Els poemes homèrics.- Hesíode i la poesia genealògica i didàctica.- Els Himnes homèrics.- Altres poemes èpics.
3. La poesia lírica arcaica.- Els canvis econòmics, socials i polítics en els segles VII i VI a. C.- El poeta líric com a intèrpret del seu grup social. El naixement de l'individualisme.- Els gèneres de la poesia lírica.- La poesia elegíaca i iàmbica.- La poesia coral.- La poesia monòdica.
4. La filosofia grega. El pensament filosòfic: originalitat i aportació de Grècia.- Els filòsofs presocràtics: filosofia física, de l'ésser i de l'esdevenir; els primers materialistes.- La sofística.- Plató i l'Acadèmia.- Aristòtil i l'Escola Peripatètica.- Les altres escoles filosòfiques: estoïcisme i cinisme. Epicur.

5. Historiografia i geografia. Orientació cronològica i espacial i interessos polítics.- Els primers historiadors i geògrafs.- Heròdot i la dimensió tràgica de la història.- Tucídides, primer filòsof de la història.- Xenofont, el polígraf.- Polibi: la dimensió ètica de la història.- Diodor, un historiador enciclopèdic.- La geografia universal d'Estrabó.- La literatura periegètica: Pausànias.
6. La tragèdia. Règim democràtic i teatre en el segle V a. C.- El problema de l'origen de la tragèdia.- Estructura formal de la tragèdia.- La llengua de la tragèdia.- Els principals poetes tràgics: Èsquil, Sòfocles, Eurípides.
7. La comèdia.- Teories sobre l'origen de la comèdia. La Comèdia Antiga: estructura i continguts.- Comèdia i crítica social.- Aristòfanes i els seus contemporanis.- La Comèdia Nova: Menandre.- La Comèdia Nova i els orígens del teatre romà.
8. L'oratoria grega. Els orígens de l'oratoria.- Retòrica i democràcia en l'època clàssica.- Els gèneres oratoris.- L'estructura i el llenguatge del discurs.- Els principals oradors grecs de l'època clàssica.- Retòrica, educació i literatura en les èpoques hel·lenística i imperial.
9. Ciència i tècnica. Pensament abstracte i empirisme. Escrits científics i tècnics.- Matemàtica i astronomia.- La medicina: d'Hipòcrates a Galè.- Botànica i zoologia.- Gramàtica i filologia.
10. Literatura hel·lenística i imperial. El món grec després de les conquestes d'Alexandre i sota l'imperi romà. Crisi de la polis i naixement de l'ecúmene.- Els nous centres culturals.- La poesia hel·lenística: poesia narrativa, bucòlica i didàctica. L'epigrama.- Poesia d'època imperial.
11. Els altres gèneres literaris.- La crítica de la cultura: Llucià de Samòsata.- Biografia i didacticisme: Plutarc.- Literatura religiosa: escrits òrfics. Literatura jueva i cristiana.- La novel·la sentimental i d'aventures.- La mitografia.- La fàula.

Els alumnes hauran de llegir durant el semestre tres obres literàries gregues els títols de les quals els seran comunicats el primer dia de classe.

Avaluació

L'avaluació, de caràcter continu i global, serà la resultant de dues classes de factors:

1º) L'aprofitament regular i continu dels treballs proposats, individuals i col·lectius, a les classes magistrals i a les sessions de tutoria integrada, demostrat mitjançant els controls que es determinin.

2º) Un examen de final de semestre, que consistirà:

a) en el comentari d'un text ja vist a classe;

b) en el comentari d'un text desconegut però relacionat amb la matèria tractada al llarg del curs;

c) la resposta a una qüestió relacionada amb alguna de les obres de lectura obligatòria al llarg del semestre,

La qualificació final serà la mitjana dels dos factors a considerar, bo i que serà condició necessària l'equilibri entre les qualificacions obtingudes en els dos factors a considerar.

Docència tutoritzada

Consistirà en classes de caràcter totalment pràctic de traducció i/o comentari de texts fet col·lectivament o per grups, en general amb l'ajuda del professor. Les sessions es faran, d'acord amb les necessitats i les disponibilitats d'espai, en aules de la Facultat, a les aules de classes pràctiques de la Biblioteca d'Humanitats (segon pis) i als indrets que per a cada ocasió es determinin.

Bibliografia

Els dos manuals bàsics i complementaris d'història literària grega indispensables en la biblioteca d'un futur filòleg clàssic són:

A. Lesky, *Historia de la literatura griega*, Madrid, Gredos 1968.

J. A. López Férez (ed.), *Historia de la literatura griega*, Madrid, Cátedra 1988.

Aquest darrer conté, per a cada capítol, bibliografia abundant.

L'explicació de cada tema inclourà bibliografia bàsica.